

Innhold

Sammendrag	2
Innledning.....	2
Formål med studien	4
Metode	4
Utvalg.....	4
Mål.....	4
Statistiske analyser	6
Resultater	6
Diskusjon og implikasjoner for praksisfeltet	8
Referanser	11

Sammendrag

Formålet med dette notatet var å frembringe mer kunnskap om arbeid-familiekonflikt (AFK) på tvers av foreldres kjønn og sivilstatus (bor sammen vs bor fra hverandre), om hvordan AFK henger sammen med sosioøkonomiske og arbeidsrelaterte faktorer, og deretter betydningen av partnerstøtte for AFK for foreldre som bor sammen samt betydningen av tiden barn bor hos foreldrene for AFK for foreldre som ikke bor sammen. Vi benyttet et utvalg som bestod av foreldre som ble rekruttert til studien Familier i Norge: Foreldreskap, Samhold og Konflikt (FamilieForSK) i forbindelse med at de var i kontakt med ett av 37 ulike familievernkantor i perioden desember 2017 og august 2019.

FamilieForSK består av totalt seks runder med innsamling av spørreskjemadata fra over 2800 familier (både foreldre og barn), og for dette notatet benyttet vi data fra den sjette runden gjennomført mellom oktober 2022-januar 2023 (n = 636 foreldre). Vi benyttet t-tester i SPSS hvor vi sammenlignet gjennomsnittsskårene i arbeid-familiekonflikt på tvers av foreldres kjønn og sivilstatus, og regresjonsanalyser med multigruppeanalyser i Mplus for å undersøke sammenhengene mellom de ulike faktorene og AFK og eventuelle kjønnsforskjeller i disse sammenhengene.

Resultatene viste at det ikke var forskjeller i graden av arbeid-familiekonflikt mellom mødre og fedre. Videre fant vi at foreldre som bodde sammen rapporterte signifikant høyere arbeid-familiekonflikt enn foreldre som ikke bodde sammen. Høyere utdanning, større grad av økonomiske problemer samt høyere antall arbeidstimer per uke hadde sammenheng med høyere grad av arbeid-familiekonflikt, men det var ingen kjønnsforskjeller i disse sammenhengene. Blant foreldre som bodde sammen hadde høyere partnerstøtte sammenheng med lavere grad av arbeid-familiekonflikt, men det var ingen kjønnsforskjeller i denne sammenhengen. Blant foreldre som ikke bodde sammen, var det ingen sammenheng mellom hvor mye barna bodde hos foreldrene og arbeid-familiekonflikt. Det er viktig å påpeke at foreldrene som bodde sammen i vårt utvalg ikke kan anses å være representative for samboende foreldre i den øvrige populasjonen, men heller som en relativ sårbar gruppe ettersom de er rekruttert gjennom sin kontakt med familievernkantoret i forbindelse med utfordringer og/eller konflikter i samlivet. En mulighet er derfor at disse samlivsutfordringene kan ha spilt inn på det dagligdagse samarbeidet mellom foreldrene og dermed bidratt til økt opplevelse av arbeid-familiekonflikt.

Innledning

Arbeid-familiekonflikt defineres som en form for rollekonflikt som kan oppstå når forventninger og krav ved henholdsvis arbeidsplassen og i familien oppfattes å være inkompatible eller til forhindring for hverandre (Greenhaus & Beutell, 1985). Arbeid-familiekonflikt (heretter AFK) kan videre deles inn i to retninger. Arbeid-til-familiekonflikt (A-FK) kan forekomme når kravene i arbeidslivet oppleves å være til hinder for familieforpliktelser (e.g., foreldre henter for sent i barnehagen på grunn av et møte på jobb), eller man kan oppleve familie-til-arbeidskonflikt (F-AK) hvor familieforpliktelser forhindrer deltakelse i arbeidsrelaterte aktiviteter (e.g., foreldre må avlyse et møte for å hente sykt barn i barnehagen).

Det er viktig å kartlegge omfanget av AFK blant foreldre ettersom studier viser at denne typen konflikt har sammenheng med en rekke negative helsekonsekvenser, inklusive stress, hjertekarsykdommer, psykiske vansker (depresjon og angst), utbrenthet og søvnproblemer (Chandler, 2021; Innstrand et al., 2011), som i sin tur kan øke risikoen for sykefravær (Duijts et al., 2007; Nilsen et al., 2017).

I henhold til «rollebelastnings-teorien» og «dobbel byrde-hypotesen» anslås det at kvinner vil være mer utsatt enn menn for å oppleve AFK samt de negative konsekvensene som kan oppstå i kjølvannet

av dette (e.g., høyere sykefravær) (Bratberg et al., 2002; Goode, 1960). Denne forskjellen begrunnes ofte med at kvinner har størsteparten av ansvaret for, og bruker mer tid på, arbeidsoppgaver knyttet til hjem og barn enn menn, samtidig som de også har økt deltakelse i arbeidslivet sammenlignet med tidligere (Cunha et al., 2016; Egeland et al., 2021; Kitterød & Rønsen, 2013).

Det er også antatt at AFK vil kunne variere med familiekonstellasjon. På den ene siden anslår «ressurskonserveringsmodellen» (COR; Hobfoll, 1989) at aleneforsørgere og foreldre som bor fra hverandre vil ha høyere risiko for denne typen konflikt enn foreldre som bor sammen. Dette begrunnes med at samboende foreldre har en ressurskilde i sin partner i form av tilgang på praktisk, økonomisk og emosjonell støtte sammenlignet med aleneboende foreldre, noe som kan bidra til mindre AFK blant samboende foreldre (Byron, 2005; Nomaguchi, 2011). På den andre siden påpeker «rollebelastningsteorien» (Goode, 1960) at det å ha en partner/ektefelle ikke nødvendigvis bare er å anse som en ressurs, men at det også kan være en kilde til konflikt mellom foreldrene, for eksempel uenigheter om fordeling av husholds- og omsorgsoppgaver, og særlig dersom begge er i full jobb. Tilsvarende kan det tenkes at foreldre som ikke bor sammen og som praktiserer delte bostedsordninger vil kunne dra nytte av den ekstra tiden hvor de ikke har omsorgsansvar for barn til å hente seg inn på jobb og på andre arenaer. På denne måten kan den ekstra tiden være en unik ressurskilde som igjen kan bidra til å redusere AFK.

Når det gjelder antakelsen om kjønnsforskjeller er den empiriske støtten fra internasjonale studier nokså blandet. Noen studier finner at kvinner generelt rapporterer høyere grad av AFK enn menn (Duxbury et al., 1994; Eby et al., 2005). Andre studier finner på sin side ingen, eller veldig små, kjønnsforskjeller i graden av AFK (Frone, 2003; Verma, 2013). Når det gjelder de to variantene av AFK viser oversiktsstudier at mødre i større grad enn fedre opplever familie-til-arbeidskonflikt (F-AK), mens fedre i større grad enn mødre opplever at jobbforpliktelser forhindrer familiedeltakelse (A-FK; Byron, 2005; Shockley et al., 2017).

Blant norske studier rapporteres det også til dels ulike og motstridende resultater (Innstrand et al., 2009; Knudsen, 2009; Nilsen et al., 2017). Eksempelvis fant en norsk kvalitativ studie fra 2020 at mødre som jobbet mer enn gjennomsnittet rapporterte å oppleve at jobbforpliktelser gikk utover familielivet (A-FK), mens dette ikke var tilfelle for fedre som jobbet tilsvarende mye (Pedersen & Egeland, 2020). Videre viste studien at fedre som tok mye ansvar for familielivet rapporterte at de opplevde å ikke få jobbet nok (F-AK). En annen norsk kvantitativ studie fant at kvinner rapporterte både høyere arbeid-til-familiekonflikt og familie-til-arbeidskonflikt enn menn (Innstrand et al., 2010). Selv om disse kjønnsforskjeller var signifikante, var disse forskjellene likevel relativt små.

Det foreligger også blandede resultater når det gjelder forskjeller i AFK på tvers av familiekonstellasjon. Noen av studiene rapporterer at aleneforsørgere og foreldre som bor fra hverandre opplever større utfordringer med å balansere arbeids- og familieliv sammenlignet med foreldre som bor sammen (Byron, 2005; Nomaguchi, 2011; Winslow, 2005), mens andre studier finner enten ingen eller relativt små forskjeller mellom foreldre i ulike familiekonstellasjoner (Baxter & Alexander, 2008; McManus et al., 2002).

I lys av de sprikende resultatene er det derfor behov for mer kunnskap om eventuelle forskjeller i AFK på tvers av både foreldres kjønn og familiekonstellasjon, og spesielt i en norsk kontekst ettersom det foreligger få norske studier på dette feltet. Tidligere studier har også primært sett på de direkte sammenhengene mellom AFK og henholdsvis kjønn og familiekonstellasjon. Det finnes også få studier som undersøker hvordan kjønn og familiekonstellasjon kan påvirke sammenhengen mellom AFK og andre, relevante faktorer, som for eksempel foreldrenes relasjon med partner (for unntak, se

Minnotte, 2012), samværstid med barna og arbeidslivs-relaterte faktorer som for eksempel foreldrenes arbeidssituasjon, organisering av arbeidstid og antall arbeidstimer per uke.

Formål med studien

Det er flere formål med denne studien. For det første ønsker vi å frembringe mer kunnskap om mulige forskjeller i opplevd arbeid-familiekonflikt mellom henholdsvis mødre og fedre og mellom foreldre som bor sammen og de som ikke bor sammen. Basert på studiene som foreligger har vi en forventning om at mødre vil ha høyere total AFK og høyere familie-til-arbeidskonflikt sammenlignet med fedre, mens fedre vil ha høyere arbeids-til-familiekonflikt enn mødre. Vi har derimot mindre klare hypoteser rundt eventuelle forskjeller i AFK mellom foreldre som bor sammen og foreldre som ikke bor sammen, både fordi det er få studier å lene seg på, og fordi det foreligger varierende resultatene på dette temaet.

For det andre ønsker vi å utvide dagens kunnskapsstatus om hvordan relasjonelle faktorer som partnerstøtte kan ha betydning for AFK blant foreldre som bor sammen. Basert på tidligere studier har vi en forventning om at høyere partnerstøtte vil henge sammen med lavere AFK (Ford et al., 2007; French et al., 2018). I den forbindelse ønsker vi også å undersøke om sammenhengen mellom partnerstøtte og AFK er sterkere for mødre eller fedre. Vi har ingen klare hypoteser om retningen på eventuelle kjønnsforskjeller grunnet mangelen på studier som har undersøkt sammenhengen mellom kjønn, partnerstøtte og AFK.

For det tredje ønsker vi å bidra med mer kunnskap om sammenhengen mellom samværstid med barn og AFK blant foreldre som ikke bor sammen, og om det er kjønnsforskjeller i disse sammenhengene. Ettersom det foreligger få studier på dette feltet har vi heller ingen klare hypoteser om disse sammenhengene, men fra et ressursperspektiv er det mulig å anta at jo mer samværstid foreldre har med barn, desto høyere er risikoen for å oppleve AFK.

Metode

Utvalg

Utvalget består av foreldre som ble rekruttert til studien Familier i Norge: Foreldreskap, Samhold og Konflikt (FamilieForSK) i perioden mellom desember 2017 og august 2019. Rekrutteringen ble foretatt i forbindelse med at foreldrene var i kontakt med ett av 37 ulike familievernkontor, enten i forbindelse med obligatorisk meklings ved samlivsbrudd, vansker i samlivet eller familielivet eller vansker i foreldresamarbeidet der foreldrene bodde fra hverandre. Rundt 2800 familier samtykket via et elektronisk samtykkeskjema til deltakelse i studien mens de var på familievernkontoret. I noen familier ønsket begge foreldre å delta, mens i andre familier ønsket bare den ene av foreldrene å delta. Kort tid etter fikk foreldrene som samtykket til deltakelse tilsendt et elektronisk spørreskjema på epost (eller SMS) hvormed de deltok i første runde av FamilieForSK-studien. I skrivende stund har foreldrene hatt mulighet til å delta i totalt seks runder med datainnsamling. For dette notatet brukte vi data fra foreldrene ($n = 636$, 226 menn og 410 kvinner) som svarte på den sjette og hittil siste spørreskjema-runden (oktober 2022-januar 2023). Blant disse var 550 av besvarelsene fra kun en av foreldrene i foreldreparet. Mer enn halvparten av foreldrene svarte at de ikke bodde sammen (60%).

Mål

Arbeid-Familiekonflikt

Foreldres opplevelse av arbeid-familiekonflikt ble målt ved bruk av Work-Family Pressure Scale (WFPS; Matthews et al., 2010) som er basert på Carlson et al. (2000) multidimensjonale mål på arbeid-familiekonflikt (opprinnelig 18 spørsmål). WFPS består av seks spørsmål som enten kan brukes

i sin helhet eller deles inn i to subskalaer med tre spørsmål hver: *Arbeid-til-familie* konflikt («Jeg har gått glipp av aktiviteter med familien på grunn av arbeidsforpliktelser») og *familie-til-arbeid* konflikt («Jeg har gått glipp av jobbaktiviteter eller muligheter på grunn av familieforpliktelser»), med svarkategoriene 0 = *Veldig uenig* til 4 = *Veldig enig*. I FamilieForSK-studien er kun to av spørsmålene fra hver subskala inkludert, men det er samtidig inkludert to egenlagde spørsmål som omhandler opplevelsen av at tiden ikke strekker til på henholdsvis jobb og i privatlivet. I denne studien lagde vi en gjennomsnittsskåre for både totalskalaen og de to subskalaene hvor Cronbachs alfa for totalskalaen var 0,78 og henholdsvis 0,69 og 0,61 for subskalaene *arbeid-til-familie* konflikt og *familie-til-arbeid* konflikt.

Bo-status

Bo-status referer til om foreldrene bor sammen eller ikke og ble målt med et spørsmål som opprinnelig hadde åtte kategorier. Vi todelt denne variabelen med kategoriene 0 = *Foreldre som ikke bor sammen* (60%), bestående av foreldre som enten var i ferd med å flytte fra hverandre, som hadde bodd enten mindre eller mer enn 6 måneder fra hverandre, eller som aldri hadde bodd sammen, og 1 = *Foreldre som bor sammen* (40%), bestående av foreldre som bor sammen eller foreldre som har flyttet sammen igjen i løpet av det siste halve året etter å ha bodd fra hverandre. Foreldre som var enker/enkemenn eller som hadde aleneomsorgen for barna og ikke hadde kontakt med den andre forelderens ble ikke inkludert i analysene ($n = 15$).

Partnerstøtte

Grad av opplevd partnerstøtte fra den andre forelderens i gruppen av foreldre som bodde sammen ble målt ved bruk av ni spørsmål basert på spørsmålene om sosial støtte fra Dalgård et al. (1995). Spørsmålene omfatter blant annet hvorvidt foreldrene føler på samhold, tilknytning og nærhet i parforholdet, i hvilken grad man støtter og hjelper hverandre, men også i hvor stor grad man føler seg alene i forholdet eller føler at man svikter/er sviktet eller overkjørt av partneren, vurdert på en skala fra 0 = *Helt uenig* til 4 = *Helt enig*. De negativt ladede spørsmålene ble snudd før vi beregnet en gjennomsnittsskåre, hvor høy skåre indikerer høy grad av partnerstøtte. Cronbachs alfa for denne skalaen var 0,89.

Samværstid med barn

For gruppen av foreldre som ikke bor sammen laget vi en variabel om samværstid med det yngste barnet representert i form av antall dager forelderens har samvær med barnet over en 14 dagers periode. I overkant av 65% av foreldrene rapporterte å ha relativt likt samvær med barnet (dvs., 40-60% av tiden), rundt 25% rapporterte å ha mer enn 60% samværstid med barnet mens færre enn 10% svarte å ha mindre enn 40% samværstid med barnet.

Bakgrunnsvariabler

Økonomi. Foreldrenes økonomiske situasjon ble målt med ett spørsmål om hvorvidt de har opplevd økonomiske belastninger de siste 12 månedene, med svarkategorier fra 0 = *Nei, ingen belastning* til 3 = *Ja, svært stor belastning*.

Utdanning. Utdanningsnivå ble målt i form av ett spørsmål om foreldrenes høyeste fullførte utdanning, med svarkategoriene 1 = *Grunnskole 1-10 år* (2,4%), 2 = *Videregående skole, yrkesfag eller studieforberedende* (22,5%), 3 = *Universitet eller høyskole 1-4 år* (41,1%) og 4 = *Universitet eller høyskole 5 år eller mer* (34%).

Arbeidssituasjon. Vi omkodet arbeidssituasjonsvariabelen som opprinnelig hadde syv kategorier til en tredelt variabel med kategoriene 0 = *Ikke i arbeid* (16% - bestående av de som svarte å være under

utdanning, i foreldrepermisjon, sykemeldt/ufør, arbeidssøkende eller annet), 1 = *Arbeider deltid* (6% - bestående av de som svarte å arbeide eller være selvstendig næringsdrivende mindre enn 80%), og 2 = *Arbeider heltid* (78% - bestående av de som svarte å være i lønnet arbeid eller selvstendig næringsdrivende mer enn 80%).

Antall arbeidstimer per uke. Foreldres arbeidstimer per uke ble målt i form av timer (*Gjennomsnitt = 37,83, Standardavvik = 8,14, Variasjonsbredde = 3-70*).

Lederansvar og organisering av arbeidstid. Vi inkluderte ett spørsmål om hvorvidt foreldrene hadde lederansvar med personalansvar, med svarkategoriene 0 = *Nei* (74%) og 1 = *Ja* (26%) og ett spørsmål om hvordan foreldrenes arbeidstid er organisert med svarkategoriene 1 = «Jeg må møte på arbeid til et fast tidspunkt» (39%), 2 = «Jeg har regulert fleksitid» (49,8%) til 3 = «Jeg har ikke regulert arbeidstid» (11,2%).

Statistiske analyser

Alle analyser er utført i SPSS og Mplus. For å undersøke den første problemstillingen; om det var forskjeller i nivå på AFK mellom henholdsvis mødre og fedre, og mellom foreldre som bor sammen og foreldre som ikke bor sammen, gjennomførte vi *t*-tester i SPSS hvor vi sammenlignet gjennomsnittsskårene for hver variabel på tvers av gruppene.

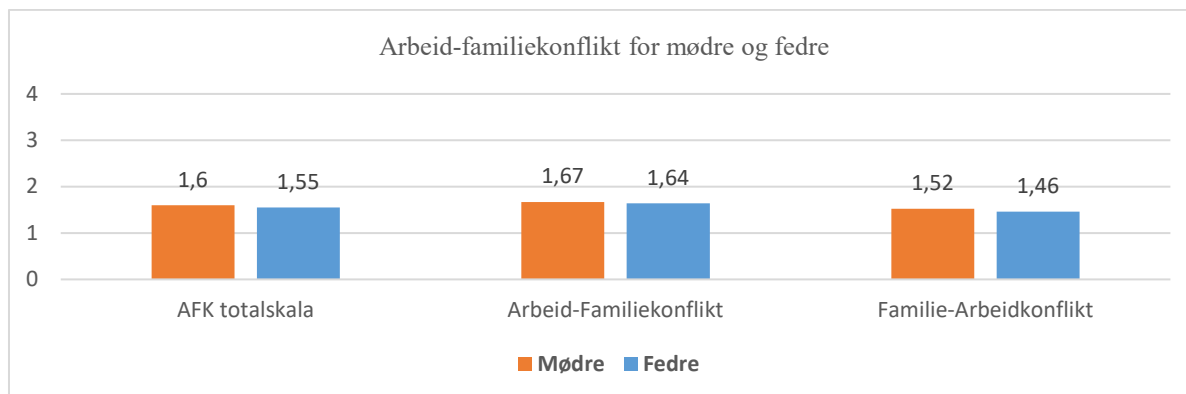
For å undersøke den andre og den tredje problemstillingen, henholdsvis om hvordan partnerstøtte henger sammen med AFK for gruppen av foreldre som bor sammen (problemstilling 2), og hvorvidt det ville være sammenheng mellom samværsordning med barn og AFK målene for gruppen av foreldre som ikke bor sammen (problemstilling 3), utførte vi multigruppe regresjonsanalyser i Mplus. Vi utførte Wald-test for å undersøke om det var kjønnsforskjeller i sammenhengene, og vi kontrollerte for samtlige av bakgrunnsvariablene i alle analysene.

Resultater

Når det gjaldt den første problemstillingen om eventuelle forskjeller i arbeid-familiekonflikt mellom mødre og fedre og mellom foreldre som bor sammen og foreldre som ikke bor sammen, viste resultatene ingen signifikante kjønnsforskjeller i AFK (se Figur 1). Resultatene viste derimot at foreldre som bodde sammen rapporterte signifikant høyere AFK enn foreldre som ikke bodde sammen, både på totalskalaen og på de to subskalaene (se Figur 2).

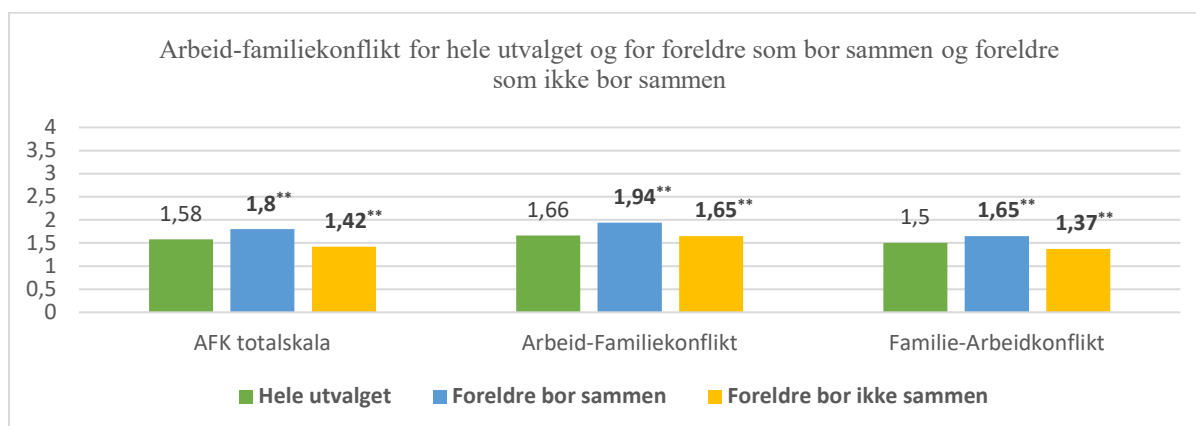
For den andre problemstillingen, om sammenhengen mellom partnerstøtte og AFK for gruppen av foreldre som bodde sammen, og hvorvidt det her ville foreligge kjønnsforskjeller, viste resultatene at foreldre som rapporterte høyere partnerstøtte også rapporterte signifikant lavere AFK (totalskalaen) og lavere familie-til-arbeidskonflikt, mens det ikke var noen signifikant sammenheng mellom partnerstøtte og arbeid-til-familiekonflikt (se Tabell 1). Det var ikke signifikante forskjeller mellom mødre og fedre i noen av disse sammenhengene.

Det var heller ingen signifikante sammenhenger når det gjaldt den siste problemstillingen; om hvorvidt samværstid med barn ville henge sammen med AFK blant foreldre som ikke bodde sammen, og om det var eventuelle kjønnsforskjeller i denne sammenheng (Se tabell 1).

Figur 1.

Sammenligning av gjennomsnittsskårer på arbeid-familiekonfliktmålene mellom mødre og fedre.

Figur 2.

Sammenligning av gjennomsnittsskårer på arbeid-familiekonfliktmålene mellom foreldre som bor sammen og foreldre som ikke bor sammen. Tall uthevet i fet skrift og ** indikerer signifikante forskjeller mellom foreldre som bor sammen og foreldre som ikke bor sammen, ** $p < 0,001$.

Tabell 1.

Sammenheng mellom partnerstøtte og AFK for gruppen av foreldre som bor sammen, testet for kjønnsforskjeller, og sammenheng mellom samværstid med barn for gruppen av foreldre som ikke bor sammen, testet for kjønnsforskjeller.

	AFK		Familie-Arbeidskonflikt		Arbeid-Familiekonflikt	
	Hele utvalget β (SE)	Menn/ Kvinner β (SE) p	Hele utvalget β (SE)	Menn/ Kvinner β (SE) p	Hele utvalget β (SE)	Menn/ Kvinner β (SE),p
Foreldre som bor sammen:						
Partnerstøtte	-0,16** (0,08)	-0,31*(0,11)/ -0,03 (0,11)	-0,21** (0,08)	-0,30*(0,11)/ -0,11 (0,11)	-0,10 (0,08)	-0,25*(0,11)/ 0,04 (0,11)
Foreldre som bor fra hverandre:						
Samværstid med barn	-0,05 (0,06)	-0,15 (0,12)/ -0,09(0,08)	-0,08 (0,06)	-0,08(0,12)/ -0,11 (0,08)	-0,03 (0,07)	-0,19(0,12)/ -0,05 (0,08)

Note. β = regresjonskoeffisient, SE = Standard error, * $p < 0,05$, ** $p < 0,001$

Diskusjon og implikasjoner for praksisfeltet

Når det gjelder den første problemstillingen fant vi ingen signifikante forskjeller mellom mødre og fedre når det gjaldt grad av AFK. Dette resultatet står i kontrast til mange tidligere studier som har funnet at kvinner rapporterer høyere arbeid-familiekonflikt enn menn (Byron, 2005; Duxbury et al., 1994; Eby et al., 2005; Innstrand et al., 2010; Shockley et al., 2017), noe som ofte har blitt begrunnet med at kvinner er mer utsatt enn menn for å oppleve en dobbel belastning i hverdagen ved å ha full jobb samtidig som de også har hovedansvaret på hjemmebane (Bratberg et al., 2002).

En mulig forklaring for de manglende kjønnsforskjellene kan være at det har skjedd en endring i kjønnsstereotypiske trender i den senere tid, fra at mødre typisk har tatt mest ansvar for barn og hjem til en mer likestilt ansvarsfordeling mellom foreldre på hjemmefronten, noe som videre kan ha bidratt til at mødre og fedre har en likere opplevelse når det gjelder utfordringer med å balansere arbeidslivskrav med familieforpliktelser. Det er også mulig at resultatene reflekterer forskjeller mellom land når det kommer til grad av likestilling i arbeidslivet og på hjemmebane, hvor Norge ofte fremheves som et foregangsland når det gjelder familiepolitikk og velferdsordninger, sammenlignet med andre land (Nygren et al., 2020). På denne måten kan det hende at norske mødre og fedre har mer like muligheter for både arbeidsdeltakelse og familieliv enn hva som er tilfelle i andre land. Det kan også tenkes at arbeidslivet har blitt mer bevisst på å tilpasse seg behovene til den enkelte arbeidstaker i kjølvannet av pandemien, og at økt autonomi og fleksibilitet, eksempelvis i form av mer utstrakt bruk av hjemmekontor, kan ha gjort det lettere for foreldre å balansere jobb og familie enn tidligere.

Noe overraskende viste resultatene derimot at de ikke-samboende foreldrene i utvalget rapporterte signifikant lavere skårer på samtlige av de tre AFK-målene, enn samboende foreldrene. Dette resultatet står i motsetning til tidligere studier som har rapportert at aleneforsørgere og ikke-samboende foreldre opplever høyere AFK enn foreldre som bor sammen (Byron, 2005; Innstrand et

al., 2010; Nomaguchi, 2011; Winslow, 2005). Ettersom disse studiene primært er internasjonale og reflekterer en annen kontekst enn den norske, kan det tenkes at vårt resultat reflekterer at det eksisterer velferdsordninger i Norge som kan bidra til at foreldre som bor alene med barn opplever å havne i mindre skvis mellom arbeids- og familieforpliktelser enn hva som er tilfelle i andre land. Dette resultatet kan også muligens reflektere at flesteparten av foreldrene i utvalget som ikke bodde sammen (>65%) svarte at de hadde relativt likt fordelt samvær med barnet (dvs., 40-60% av tiden), hvilket betyr at de fleste av disse foreldrene dermed kan ha hatt mer sammenhengende tid annenhver uke, hvor de ikke har ansvar for barn, til å hente seg inn, både på jobb og på hjemmebane, noe som i sin tur kan ha bidratt til å dempe en eventuell AFK. Denne høye andelen med likt samvær med barnet og den relativt lave forekomsten av foreldre som rapporterte eneansvar eller mye samværstid med barn kan videre tenkes å være noe av forklaringen for hvorfor det ikke ble observert noen signifikant sammenheng mellom AFK og samværstid med barn blant foreldre som ikke bodde sammen.

Dette nullfunnet betyr derimot ikke at det *ikke* finnes en sammenheng, men at den lave spredningen av graden av samværstid med barn i vårt utvalg, samt utvalgsstørrelsen, kan ha bidratt til å maskere eventuelle signifikante sammenhenger. Resultatet kan også ha blitt påvirket av at vi kun baserte samværstid med barn-variabelen på samværstiden foreldrene oppgav å ha med det yngste barnet. Fremtidige studier bør undersøke hvorvidt antall barn foreldrene har samt alder på barna kan ha noe å si for AFK blant foreldre som ikke bor sammen.

Videre kan det tenkes at foreldrene som bodde sammen har hatt høyere risiko for å møte på utfordringer og uoverensstemmelser når det gjelder hvordan de skal balansere arbeidskrav på jobb med forpliktelser på hjemmebane, spesielt dersom begge er i full jobb. Eksempelvis kan det oppstå uenighet mellom samboende foreldre om hvem som må være hjemme med sykt barn, noe som særlig vil være aktuelt i småbarnsfasen (Minnotte, 2012). Slike uoverensstemmelser kan i sin tur være en kilde til både stress og konflikt i parrelasjonen samt bidra til økt opplevelse av AFK, og det er også en mulighet for at slik konflikt over tid vil kunne gå ut over barnas trivsel og fungering. Det er derfor viktig å identifisere, forebygge og ta tak i arbeid-familiekonflikt hos foreldre på et så tidlig tidspunkt som mulig.

I tråd med tidligere forskning (French et al., 2018; Minnotte, 2012; Seiger & Wiese, 2009), viste resultatene at høyere partnerstøtte var forbundet med lavere grad av AFK blant gruppen av foreldre som bodde sammen. Det er imidlertid interessant at høyere partnerstøtte hadde sammenheng med lavere familie-til-arbeidskonflikt, men ikke med arbeid-til-familiekonflikt. Partnerstøtte kan forekomme i ulike former, for eksempel i form av praktisk og emosjonell støtte (Pilkington et al., 2016). Praktisk støtte kan blant annet føre til at man opplever å få mer reell praktisk hjelp i hverdagen og/eller mulighet til å kunne prioritere mer arbeid i visse perioder, mens emosjonell støtte blant annet kan bidra til at man føler seg mindre alene og opplever mindre stress i hektiske perioder. På denne måten er det derfor logisk at høyere partnerstøtte kun var relatert til familie-til-arbeidskonflikt, men ikke til arbeid-til-familiekonflikt.

I lys av disse funnene er det plausibelt å tenke seg at det å rette oppmerksomhet mot å øke partnerstøtten mellom foreldre vil kunne være et viktig forebyggende virkemiddel for hjelpe- og omsorgstjenester og andre som gir råd til familier. Terapeuter og andre som arbeider med familier jobber allerede aktivt med å bedre relasjoner innad i familier. Oppmerksomhet på at det å støtte partner ikke bare kan bedre de interne familierelasjonene, men at det også kan gi positive ringvirkninger for hverdagen for øvrig, med tanke på forebygging av jobbstress og arbeid-

familiekonflikt blant foreldre, er derfor viktig kunnskap. I den forbindelse vil det være viktig for hjelpetjenestene å identifisere hva slags type partnerstøtte som vil være mest hensiktsmessig for hvert enkelt foreldrepar og deres spesifikke utfordringer. Det vil videre kunne være formålstjenlig å utvide begrepet partnerstøtte til den bredere termen *foreldrestøtte* slik at dette begrepet også vil kunne omfatte familier hvor foreldrene bor fra hverandre. På denne måten kan begrepet foreldrestøtte fungere som et mer overordnet, forebyggende tiltak mot stress og konflikt mellom alle foreldre, uavhengig om de bor sammen eller ikke.

Referanser

- Baxter, J., & Alexander, M. (2008). Mothers' work-to-family strain in single and couple parent families: the role of job characteristics and supports. *Australian Journal of Social Issues*, 43(2), 195-214. <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/j.1839-4655.2008.tb00098.x>
- Bratberg, E., Dahl, S. Å., & Risa, A. E. (2002). 'The double burden': Do combinations of career and family obligations increase sickness absence among women? *European Sociological Review*, 18(2), 233-249. <https://doi.org/10.1093/esr/18.2.233>
- Byron, K. (2005). A meta-analytic review of work-family conflict and its antecedents. *Journal of Vocational Behavior*, 67(2), 169-198. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jvb.2004.08.009>
- Carlson, D. S., Kacmar, K. M., & Williams, L. J. (2000). Construction and initial validation of a multidimensional measure of work-family conflict. *Journal of Vocational Behavior*, 56(2), 249-276. <https://doi.org/https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1713>
- Chandler, K. D. (2021). Work-family conflict is a public health concern. *Public Health in Practice*, 2, 100158. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.puhip.2021.100158>
- Cunha, M., André, S., Aparício, G., Santos, E., & Nunes, C. (2016). Organization of housework in heterosexual couples: Systematic review of the literature. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 217, 459-468. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.02.014>
- Dalgård, O. S., Bjørk, S., & Tambs, K. (1995). Social support, negative life events and mental health. *British Journal of Psychiatry*, 166, 29-34. <https://doi.org/10.1192/bjp.166.1.29>
- Duijts, S. F. A., Kant, I., Swaen, G. M. H., van den Brandt, P. A., & Zeegers, M. P. A. (2007). A meta-analysis of observational studies identifies predictors of sickness absence. *Journal of Clinical Epidemiology*, 60(11), 1105-1115. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jclinepi.2007.04.008>
- Duxbury, L., Higgins, C., & Lee, C. (1994). Work-family conflict: A comparison by gender, family type, and perceived control. *Journal of Family Issues*, 15(3), 449-466. <https://doi.org/10.1177/019251394015003006>
- Eby, L. T., Casper, W. J., Lockwood, A., Bordeaux, C., & Brinley, A. (2005). Work and family research in IO/OB: Content analysis and review of the literature (1980-2002). *Journal of Vocational Behavior*, 66(1), 124-197. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jvb.2003.11.003>
- Egeland, C., Pedersen, E., Nordberg, T. H., & Ballo, J. G. (2021). *Barnefamilienes hverdagsliv i Norge 2021: FoU-resultat 06*. Arbeidsforskningsinstituttet.
- Ford, M. T., Heinen, B. A., & Langkamer, K. L. (2007). Work and family satisfaction and conflict: A meta-analysis of cross-domain relations. *Journal of Applied Psychology*, 92, 57-80. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.92.1.57>
- French, K. A., Dumani, S., Allen, T. D., & Shockley, K. M. (2018). A meta-analysis of work-family conflict and social support. *Psychological Bulletin*, 144, 284-314. <https://doi.org/10.1037/bul0000120>
- Frone, M. R. (2003). Work-family balance. In J. C. Quick & L. E. Tetrick (Eds.), *Handbook of occupational health psychology* (pp. 143-162). American Psychological Association. <https://doi.org/https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/10474-007>

- Goode, W. J. (1960). A theory of role strain. *American Sociological Review*, 25(4), 483-496. <https://doi.org/10.2307/2092933>
- Greenhaus, J. H., & Beutell, N. J. (1985). Sources of conflict between work and family roles. *Academy of Management Review*, 10(1), 76-88. <https://doi.org/10.5465/amr.1985.4277352>
- Hobfoll, S. E. (1989). Conservation of resources: A new attempt at conceptualizing stress. *American Psychologist*, 44, 513-524. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.44.3.513>
- Innstrand, S. T., Langballe, E. M., Espnes, G. A., Aasland, O. G. w., & Falkum, E. (2010). Work-home conflict and facilitation across four different family structures in Norway. *Community, Work & Family*, 13(2), 231-249. <https://doi.org/10.1080/13668800903314341>
- Innstrand, S. T., Langballe, E. M., Falkum, E., & Aasland, O. G. (2011). Exploring within- and between-gender differences in burnout: 8 different occupational groups. *International Archives of Occupational and Environmental Health*, 84(7), 813-824. <https://doi.org/10.1007/s00420-011-0667-y>
- Innstrand, S. T., Melbye Langballe, E., Falkum, E., Espnes, G. A., & Aasland, O. G. (2009). Gender-specific perceptions of four dimensions of the work/family interaction. *Journal of Career Assessment*, 17(4), 402-416. <https://doi.org/10.1177/1069072709334238>
- Kitterød, R. H., & Rønsen, M. (2013). *Yrkes- og familiearbeid i barnefasen. Endring og variasjon i foreldres tidsbruk 1970-2010*. (44/2013). Statistisk sentralbyrå
- Knudsen, K. (2009). Striking a different balance: Work-family conflict for female and male managers in a Scandinavian context. *Gender in Management: An International Journal*, 24(4), 252-269. <https://doi.org/10.1108/17542410910961541>
- Matthews, R. A., Kath, L. M., & Barnes-Farrell, J. L. (2010). A short, valid, predictive measure of work-family conflict: Item selection and scale validation. *Journal of Occupational Health Psychology*, 15(1), 75-90. <https://doi.org/10.1037/a0017443>
- McManus, K., Korabik, K., Rosin, H. M., & Kelloway, E. K. (2002). Employed mothers and the work-family interface: Does family structure matter? *Human Relations*, 55(11), 1295-1324. <https://doi.org/10.1177/0018726702055011919>
- Minnotte, K. L. (2012). Family structure, gender, and the work-family interface: Work-to-family conflict among single and partnered parents. *Journal of Family and Economic Issues*, 33(1), 95-107. <https://doi.org/10.1007/s10834-011-9261-4>
- Nilsen, W., Skipstein, A., Østby, K. A., & Mykletun, A. (2017). Examination of the double burden hypothesis—a systematic review of work-family conflict and sickness absence. *European Journal of Public Health*, 27(3), 465-471. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckx054>
- Nomaguchi, K. M. (2011). Marital status, gender, and home-to-job conflict among employed parents. *Journal of Family Issues*, 33(3), 271-294. <https://doi.org/10.1177/0192513X11415613>
- Nygren, K., Walsh, J. C., Ellingsen, I. T., & Christie, A. (2020). Gender, Parenting and Practices in Child Welfare Social Work? A Comparative Study from England, Ireland, Norway and Sweden. *The British Journal of Social Work*, 51(6), 2116-2133. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcaa085>
- Pedersen, E., & Egeland, C. (2020). *Hverdagsliv og familieliv i Norge i 2020. Arbeidsforskningsinstituttet AFIs FoU-resultat 2020:1*. Arbeidsforskningsinstituttet.

Pilkington, P., Milne, L., Cairns, K., & Whelan, T. (2016). Enhancing reciprocal partner support to prevent perinatal depression and anxiety: a Delphi consensus study. *BMC Psychiatry*, *16*(1), 23.

<https://doi.org/10.1186/s12888-016-0721-0>

Seiger, C. P., & Wiese, B. S. (2009). Social support from work and family domains as an antecedent or moderator of work–family conflicts? *Journal of Vocational Behavior*, *75*(1), 26-37.

<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jvb.2009.03.001>

Shockley, K. M., Shen, W., DeNunzio, M. M., Arvan, M. L., & Knudsen, E. A. (2017). Disentangling the relationship between gender and work–family conflict: An integration of theoretical perspectives using meta-analytic methods. *Journal of Applied Psychology*, *102*, 1601-1635.

<https://doi.org/10.1037/apl0000246>

Verma, V. (2013). Work-family conflict. *Indian Journal of Health and Wellbeing*, *4*(3), 644.

Winslow, S. (2005). Work-family conflict, gender, and parenthood, 1977-1997. *Journal of Family Issues*, *26*(6), 727-755. <https://doi.org/10.1177/0192513X05277522>